

Aatos Åkerblom ikuisti Loviisaa ja loviisalaisia satoihin valokuvuiinsa, jotka olivat jäädä hänen kuoltuaan unohtuiksiin.

Kaakkois-Suomessa runsas kattaus taidenälkäisille

21.1.2024 18.33

Harva taitaa mielessään yhdistää Kaakkois-Suomea vahvaan kulttuuritarjontaan. Eteläiset rannikkokaupungit Helsingin itäpuolella eivät ole jostain syystä liiemmin revitelleet kulttuuritarjonnallaan, vaikka syytä kyllä olisi.

Teksti ja kuvat Marja-Liisa Kinturi

Porvoo, Loviisa, Kotka ja Hamina ovat kuitenkin täynnä historiaa, kirjallisuutta, taidetta ja musiikkia, johon kannattaa tutustua. (Samalla kaupungista toiseen matkatessa tulee mieleen, että Helsingistä aina itärajalle ulottuva rantarata olisi loistojuttu. Menneinä vuosikymmeninä Porvooseenkin pääsi junalla, ”lättähätulla”, mutta nykyisin moottoritie on kuumaa kuin kuumempi.)

Porvoo on lähinnä Helsinkiä ja sen idyllisen vanhankaupungin mukulakivikujat ja tunnelmalliset jokivarren ravintolat houkuttelevat tehokkaasti matkailijoita viettämään kesäpäiviään. Moni tyytyy siihen ja kieltämättä Porvoossa on paljon nähtävää ja koettavaa, mutta joskus kannattaisi lähteä merta edemmäs kalaan.

Bongaa linna Loviisassa!

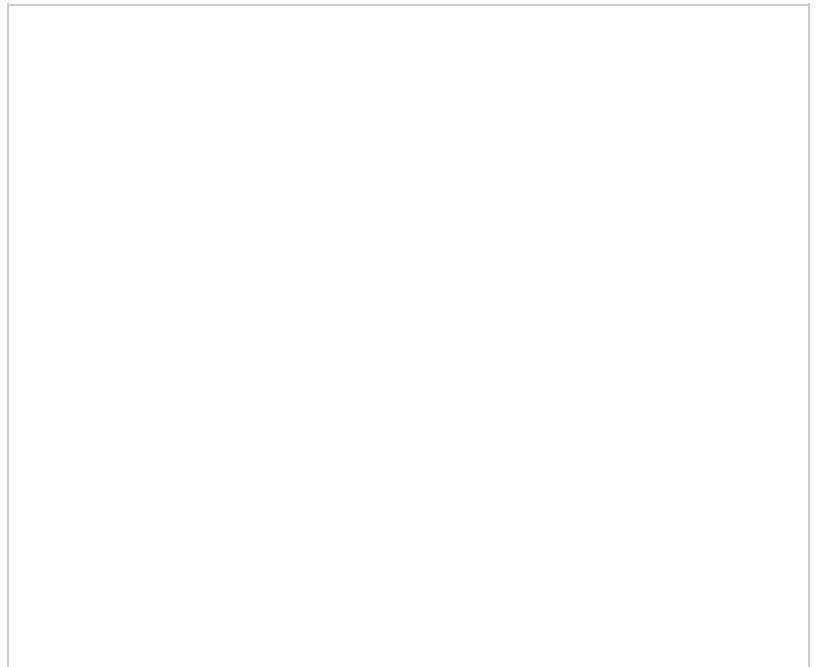
Loviisan ehkä näyttävin taide-elämys löytyy keskeltä kaupunkia Bongon linnasta aivan kirkon vieressä. Jugend-tyyliä edustavan linnan suunnitteli Wienistä palattuaan arkkitehti **Th. Hjelt**, ja sata vuotta sitten se muutettiin uusklassista tyyliä edustavaksi graniittilinnaksi. Vuonna 1998 siitä tuli taiteilija-professori **Riitta Nelimarkan** ateljee. Talon eteläosa on kunnostettu taidemuseo-galleriaksi, johon myös yleisöllä on kesäisin pääsy (aukioloajat kannattaa tarkistaa netistä!). Muina aikoina linnan voi tutustua virtuaalisesti (www.bonga.fi).

Galleria on täynnä Riitta Nelimarkan suunnittelemaa värikkäitä ja hassunhauskoja töitä: sekä maalauksia, pieniä patsaita että mattoja. Myös hienosti entisoity linna on jo yksistään näkemisen arvoisen.

Sibelius ja ”Paparazzi”

Kulttuuria tarjoilee monipuolisesti myös Loviisan kaupunginmuseo Komendantintalossa Puistokadun alkupäässä. Museossa yksi kokonainen huone on omistettu Jean Sibeliukselle, joka vietti Loviisassa onnellisia lapsuuden ja nuoruuden kesäisiä isovanhempiensa kodissa vuosina 1889–91. Isoisä oli raatimies **Johan Sibelius**, joka oli ostanut perheelleen talon Läntiseltä Tullikadulta (nykyiseltä Sibeliuksenkadulta). Talo on rakennettu 1807 ja se laudoitettiin ja maalattiin punaiseksi vuonna 1821. Sinne Sibelius myös Wienistä palattuaan vetäytyi työskennelläkseen kaikessa rauhassa Kullervo-sinfoniansa parissa.

Muilta osin Komendantintalo esittelee monipuolisesti Loviisan

Riitta Nelimarkka on perheineen kunnostanut Bongon linnan Loviisan keskustassa ateljee- ja näyttelytiloikseen.

historiaa ja järjestää säännöllisesti erikoisnäyttelyitä, kuten paikallisen ”löydön”, valokuvaaja **Aatos Åkerblomin** (1916–1997) valokuvia kaupungista ja sen elämästä. Kaupungin erakkona tunnettu kuvaaja oli kummajainen. Hänet tiedettiin, mutta häntä ei tunnettu. Kukaan ei tiennyt kenelle tai mitä varten hän kuvasi.

Paitsi valokuvaajana Aatos Åkerblom tunnettiin mehiläistarhaajana. Hänellä oli oma mehiläispaviljonkinsa piharakennuksessa Pitkäkujalla, jossa hän myös asui.

Musiikin kepeää lumoa...

Kotkan kulttuurilähettilääksi voidaan hyvällä syyllä kutsua pianotaiteilija **Esa Ylöstä**, jonka taidokkaasta pianomusiikista voi nauttia konserteissa ja erilaisissa tapahtumissa. Ylönen on tutkinut erityisesti virolahtelaisen säveltäjän **Uuno Klamin** tuotantoa.

Klassisesta musiikista voi nauttia myös Kotkassa, jossa maineikas Kotkan ja Kouvolan yhteinen Kymi Sinfonietta tarjoili hiljattain esimerkiksi Red House! Aaltoja -esityksessä musiikillisen ilottelun ”Liisalle Ihmemaassa”. Kotkan konserttitalo oli koronan hiukan hellitettyä täynnä musiikkia janoavaa yleisöä, vaikka turvaväleistä katsomossa vielä pidettiin kiinni. Värikkäisiin ja ilotteleviin sävelkulkuihin olisi tosin kaivannut hiukan visuaalista täydennystä, varsinkin kun muistaa, millaisessa satumaassa Liisa vaelsi. Toisaalta tietysti valkoiset seinät auttoivat keskittymään vain ja ainoastaan iloisein ja yllättäviin ääniin.

Urkujen voimallista pauhua

Musiikkielämyksistä voi säännöllisesti nauttia myös jylhässä, punatiilisessä Kotkan kirkossa. Siellä järjestetään esimerkiksi 21.–28. marraskuuta (2021) Kotkan Urkuviikko. Kirkon mahtavat urut ovat kaupungin ylpeys. Niiden huikeasta soinnista tarjoi vierailijoille hiljattain näytteitä kanttori **Irina Lampen**.

Kuntolenkki Veistospromenadilla

Kotka on tullut kuuluisaksi myös neljän kilometrin mittaisesta Veistospromenadistaan, jonka varrella voi omaan tahtiinsa ihastella ja ihmetellä erilaisia teoksia. Talvella kadunvarren puut saavat koristeekseen valaistut jättihimmelit tunnelmaa tuomaan. Tiedot promenadin veistoksista löytyvät Kotkan kaupungin sivuilta osoitteesta <https://www.visitkotkahamina.fi/kotkan-veistospromenadi/>

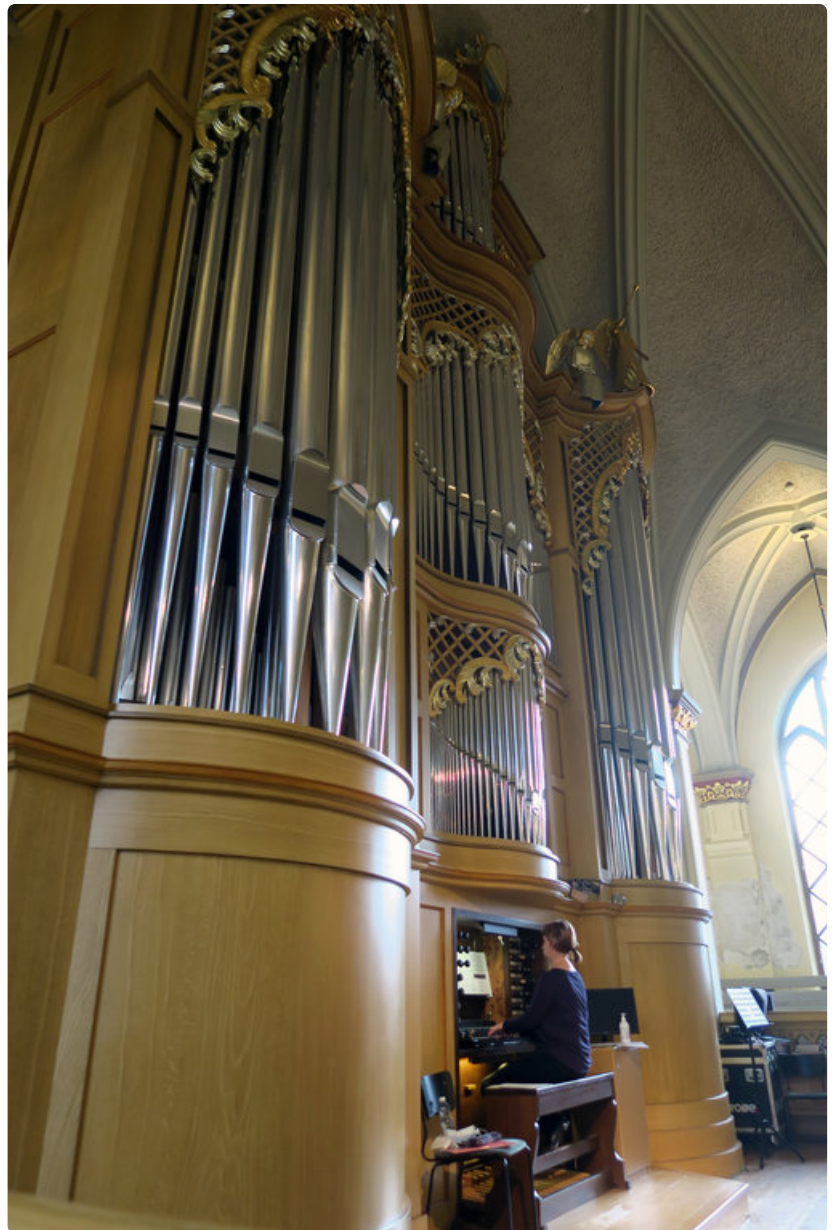
Taidegallerioiden vaihtuvaa ja vaihtelevaa antia

Etsivä löytää taidetta eri muodoissaan myös isommista ja pienemmistä taidegallerioista. Esimerkiksi Kotkan Vanhan Paloseman tiloissa Kirkkokadulla vuodesta 1988 toiminut Savarte Art. Galleria on erikoistunut suomalaiseen grafiikan myyntiin, ja näyttelyt siellä vaihtuvat kuukausittain. Perinteinen joulunäyttely on avoinna 22. joulukuuta saakka ja mukana on töitä monelta nimekkäältä taiteilijalta ja graafikolta.

Kotkan Taiteilijaseuran ylläpitämässä Taidegalleria Uusikuvassa Kotkan kantasatamassa oli siellä käydessäni parhaillaan meneillään seuraavan Rajapinnalla-nimisen yhteisnäyttelyn ripustus. Jyväskylässä työskentelevien kuvataiteilijoiden **Maija Ojosen**, **Kaisa Koljosen** ja **Paula Myllymäen** yhteisnäyttelyn (13. marraskuuta 2021 saakka) kantavana teemana on psyyken muutosprosessit. Teokset ovat lähes mustavalkoisia, surrealistisia ja tulkinnanvaraisia. Kukin katsoja näkee ne omalla tavallaan. Galleria Uusikuvassa näyttelyt vaihtuvat verrattain tiuhaan, joten tiedot kannattaa tarkistaa Internetistä (<http://kotkantaitelijaseura.net/sivut/category/galleria-uusikuva/>). Kaakkois-Suomessa taide eri muodoissaan on siis sääntö eikä poikkeus, joten taidenälkäisten matkailijoiden kannattaa pitää suunta mielessään.

Pianotaiteilija Esa Ylönen on perehtynyt laajasti virolahtelaisen säveltäjän Uuno Klamin tuotantoon.

Kanttori Irina Lampen esitteli Kotkan kirkon urkujen jylhää sointia.

Kotkan uusgoottilaista tyyliä edustava punatiilinen kirkko kohoaa aivan kaupungin keskustassa.

Kotkan kirkon urut vihittiin käyttöön adventtina 1998. Ne edustavat saksalaisen urkumestarin Gottfried Silbermannin luomaa rakennusperinnettä ja ne on rakentanut Urkurakentamo Martti Porthan Oy.

Galleria Uuskuvassa jyvaskyläläiset kuvataiteilijat Maija Ojanen, Kaisa Koljonen ja Paula Myllymäki olivat ripustamassa töitään yhteisnäyttelynsä, jonka teemana oli Psyhyken muutosprosessit.

Riitta Nelimarkan värikkäät työt keventävät sopivasti vanhan graniittilinnan jyhkeää ilmettä.

Taiteilija-professori Riitta Nelimarkan värikkäät työt elävöittävät vanhan linnan arvokasta ilmettä.

Savarte Artin Galleristi Sari Heikkinen toivottaa taiteen ystävät tervetulleiksi Kotkan Vanhan Paloaseman tiloissa vuodesta 1988 toimineeseen idylliseen näyttelytilaan.